

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การขนส่งสินค้าหรือกิจกรรมด้านการเคลื่อนย้ายสินค้านั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดมูลค่ามากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นจากแหล่งผลิตวัตถุดิบไปยังโรงงาน หรือจากโรงงานกระจายไปยังผู้บริโภคต่าง ๆ ราคาสินค้าที่ผู้บริโภคต้องจ่ายไปในการซื้อสินค้าจะรวมอยู่ในค่าขนส่งเป็นลำดับ นับตั้งแต่ขั้นตอนการนำวัตถุดิบไปยังแหล่งผลิต ผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูปออกมาแล้ว กระจายผ่านช่องทางกระจายสินค้ารูปแบบต่าง ๆ จนกระทั่งถึงมือผู้บริโภค ดังนั้นถ้าหากบริษัทผู้ผลิตมีต้นทุนทางด้านค่าขนส่งมาก จะทำให้สินค้านั้นมีราคาสูงขึ้นตามไปด้วย แต่ถ้าบริษัทสามารถจัดการกับต้นทุนค่าขนส่งให้อยู่ในระดับที่ดีได้ ก็จะส่งผลให้บริษัทสามารถเลือกใช้กลยุทธ์ทางด้านราคาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสามารถทางการแข่งขันกับทางบริษัทอื่นได้เป็นอย่างดี

การขนส่งในประเทศไทยส่วนมากเป็นการขนส่งทางบก เนื่องจากมีความสะดวก รวดเร็ว มีความสามารถในการขนส่งสินค้าถึงปลายทางได้อย่างคล่องตัวและถึงสถานที่ที่กำหนดได้อย่างสะดวก (Door to Door) แต่ด้วยสภาพการแข่งขันทางการค้า ธุรกิจการแข่งขันในประเทศและต่างประเทศที่มีความรุนแรงมากขึ้น จึงทำให้ผู้ประกอบการต่าง ๆ พยายามปรับตัว ให้สินค้าของตนเอง มีต้นทุนลดลงหรือมีประสิทธิภาพในการขนส่งกระจายสินค้าเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน ดังนั้นระบบการจัดการการขนส่งสินค้าและต้นทุนค่าขนส่ง จึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อศักยภาพในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ

การขนส่งสินค้าทางบกมีแนวโน้มจำนวนเที่ยววิ่งของการขนส่งเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในทุก ๆ ปี อันเกิดจากความต้องการใช้บริการที่เพิ่มมากขึ้น และผลจากนโยบายของรัฐบาลที่ผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการขนส่ง ดังนั้นจำนวนเที่ยวของการวิ่งรถขนส่งสินค้าที่เพิ่มขึ้นนั้น จะมีจำนวนเที่ยวของรถบรรทุกวิ่งเปล่ารวมอยู่ด้วยแสดงว่าผู้ประกอบการยังไม่สามารถที่จะใช้ประโยชน์จากรถบรรทุกได้อย่างเต็มที่กล่าวคือ เกิดความสูญเปล่าทางด้านเศรษฐกิจโดยที่ผู้ประกอบการขนส่งอาจคิดว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่ถ้าพิจารณาในภาพรวมพบว่าความสูญเสียที่เกิดขึ้นอันเกิดจากการวิ่งรถเที่ยวเปล่าปีหนึ่งเป็นจำนวนมาก จากประเด็นทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นเหตุผลให้ข้าพเจ้าสนใจศึกษาเพื่อประเมินสถานการณ์และประยุกต์รูปแบบการขนส่งทางบกในประเทศไทยให้ได้ใช้ประโยชน์จากการขนส่ง (ในการวิ่งเที่ยวเปล่า) ได้มากขึ้น

อุตสาหกรรมการขนส่งรถยนต์ในปัจจุบัน การผลิตรถยนต์ในปัจจุบันนี้ ประเทศไทยนับได้ว่ามีโรงงานประกอบรถยนต์หลายแห่งด้วยกัน ได้แก่ โรงประกอบรถยนต์ AUTO ALLIANCE, GM, TOYOTA, ISUZU เป็นต้น ซึ่งโรงประกอบรถยนต์เหล่านี้ได้มีการประกอบรถยนต์จำนวนมาก ทั้งนี้จากยอดการผลิตทั้งหมดแบ่งได้เป็นการผลิตเพื่อการส่งออก และการผลิตเพื่อขายภายในประเทศ ในส่วนการผลิตเพื่อส่งออกนั้นจะมีท่าเรือที่เป็นท่าเพื่อใช้ในการขนถ่ายรถยนต์โดยเฉพาะ (อยู่ในพื้นที่ท่า A5 ท่าเรือแหลมฉบัง) และการผลิตเพื่อขายภายในประเทศจะมีการขนส่งกระจายไปยังศูนย์ตัวแทนจำหน่ายทั่วประเทศ

รูปแบบการขนส่งรถยนต์นั้นจะมีการขนส่งด้วยรถเทรลเลอร์ซึ่งจะมี 2 ลักษณะคือ แบบหางกึ่งพ่วง และแบบหางพ่วง รถเทรลเลอร์ 1 คัน สามารถที่จะบรรทุกรถยนต์ได้ 6-7 คัน ขึ้นอยู่กับขนาดและรุ่นของรถยี่ห้อนั้น ๆ ลักษณะของการขนส่งจะเป็นการวิ่งหนัก (บรรทุกรถยนต์) ออกจากโรงงานเมื่อถึงปลายทางจะลำเลียงลงจากนั้นก็วิ่งรถเปล่ากลับมายังโรงงานเพื่อทำการลำเลียงรถขึ้นและนำส่งยังปลายทางต่อไปเรื่อย ๆ ในบางกรณีในเที่ยวกลับจะมีการขนรถที่เสียหายหรือรถมือสอง กลับมายังต้นทางแต่เป็นจำนวนน้อย

ดังนั้น หากมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการที่ให้ทางรถเทรลเลอร์สามารถรองรับการบรรทุกสินค้าลักษณะอื่น ๆ ในเที่ยวกลับจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและช่วยเพิ่มรายได้ที่เกิดขึ้นจากการขนส่งได้เป็นอย่างดี และจะเป็นการขับเคลื่อนระบบโลจิสติกส์ของประเทศให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพได้ในที่สุด

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อหาวิธีการเพิ่มรายได้จากรถบรรทุกวิ่งเปล่าของบริษัทขนส่งรถยนต์ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของบริษัทขนส่งรถยนต์
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ชนิดของสินค้าที่เกี่ยวข้องและนำมากำหนดรูปแบบในการพัฒนาและปรับปรุงรถเทรลเลอร์ที่มีอยู่เดิมรวมทั้งส่งเสริมให้มีการปรับปรุงรูปแบบรถเทรลเลอร์ขึ้นใหม่

ขอบเขตการศึกษา

1. ศึกษาถึงกฎ ระเบียบ และเงื่อนไขทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการขนส่งสินค้าทั้งในระบบการคมนาคมทางบก ซึ่งครอบคลุมถึง
 - 1.1 การจดทะเบียนรถยนต์ที่ใช้ในการบรรทุก
 - 1.2 อัตราค่าภาระการขนส่ง

1.3 ประเภทสินค้าและการบรรจุ

2. ศึกษาตลาดการขนส่งสินค้าเพื่อรองรับแนวทางการพัฒนารูปแบบการขนส่งสินค้าด้วยรถเทรลเลอร์ขนส่งรถยนต์และพิจารณาความเป็นไปได้ถึงรูปแบบการขนส่งลักษณะใหม่นี้
3. ศึกษาข้อมูลด้านการตลาดของอุตสาหกรรมการขนส่งทางถนนภายในประเทศซึ่งประกอบด้วย ปริมาณความต้องการสินค้าสินค้าที่ทำการศึกษามีดังนี้

3.1 ขาพาราแปรรูปที่ทำการขนส่งจากภาคใต้เพื่อมาเข้าโรงงานการผลิตชิ้นส่วนยางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

3.2 รถยนต์ ศึกษาการขนส่งรถยนต์ไปยังตัวแทนจำหน่ายทั่วประเทศ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ

1. ทบทวนเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายงานการศึกษา ผลวิจัย และเอกสารต่าง ๆ ที่มีการจัดทำขึ้นในอดีต โดยการรวบรวมข้อมูลด้านสถิติ ทั้งสถิติด้านการขนส่งซึ่งเกี่ยวข้องกับกลุ่มของสินค้าหลักที่ศึกษา อาทิ การผลิต การใช้ประโยชน์ภายในประเทศ การนำเข้าและส่งออก
2. การศึกษากฎหมาย หรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประกอบการสินค้าและการขนส่งโดยในเบื้องต้นเพื่อให้ทราบถึงข้อบังคับที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดปริมาณ รวมทั้งการจดทะเบียนรถที่ใช้ในการขนส่งที่ต่างกันออกไป อาทิเช่น กฎระเบียบทางด้านการจดทะเบียนรถบรรทุก กฎหมายทางด้านน้ำหนักบรรทุก เป็นต้น
3. เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ที่ทำงานอยู่สายงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะได้รับรู้ถึงปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการบูรณาการการขนส่งในทางปฏิบัติ

การดำเนินงานวิจัย

วิเคราะห์ต้นทุนความคุ้มค่าเทียบกับระบบการขนส่งรูปแบบเดิมในลักษณะของการบูรณาการการขนส่งและในลักษณะทางด้านความสามารถทางการแข่งขันทางตลาด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รถเทรลเลอร์กึ่งพ่วง (บรรทุกได้ 6 คัน) หมายถึง รถเทรลเลอร์ที่มีหัวลาก และหางเทรลเลอร์ในลักษณะทางยาวช่วงเดียว

2. รถเทรลเลอร์พ่วง (บรรทุกได้ 7-8 คัน) หมายถึงรถเทรลเลอร์ที่มีลักษณะเป็นหางพ่วง

2 ตอน

3. สินค้า หมายถึง รถยนต์สำเร็จรูปที่ทางบริษัทขนส่งทำการขนส่ง

4. ฐาน หมายถึง สถานที่ที่รถเทรลเลอร์วิ่งกลับมา เมื่อส่งสินค้าเสร็จ เพื่อที่จะรอรับสินค้าในเที่ยวต่อไป

5. บริษัทผู้ผลิต หมายถึง โรงงานประกอบรถยนต์

6. บริษัทขนส่ง หมายถึง บริษัทผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมขนส่งรถยนต์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการประยุกต์รูปแบบการขนส่งที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาตินี้ และแนวทางการปรับปรุง แก้ไข พัฒนาการให้บริการให้ดีขึ้น

2. ได้รับทราบแนวทางการพัฒนาการขนส่งของอุตสาหกรรมรถยนต์ในรูปแบบใหม่ซึ่งตลาดเป้าหมายจะเป็นกลุ่มสินค้าที่ไม่เกิดการชำรุด เสียหายง่าย ทั้งนี้ จะเป็นการเพิ่มปริมาณการเคลื่อนที่ของสินค้าได้มากขึ้น ในขณะที่ปริมาณการวิ่งรถขนส่งเท่าเดิม

3. ช่วยให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศได้เป็นอย่างดี เนื่องจากการขนส่งจัดได้ว่าเป็นต้นทุนทางธุรกิจที่สำคัญมากตัวหนึ่ง ถ้าสามารถดึงประสิทธิภาพจากการขนส่งออกมา ก็จะเป็นการลดต้นทุนของธุรกิจได้